

فتح مبین یا پیروزی آشکار

احمد عابدینی

هر شب، در مسجد یک صفحه قرآن با ترجمه می‌خوانیم شبی به صفحه ۵۱۱ ابتدای سوره فتح رسیدیم، نام سوره فتح و اولین آیه آن «**انا فتحنا لک فتحاً مبیناً**» به راستی ما پیروزی نمایانی برای تو پدید آوردیم. و واقعه ای که آن زمان اتفاق افتاد و قرآن آن را فتح مبین [پیروزی آشکار] نامید قرار داد صلح حدیبیه بود. قراردادی که در زمان انعقادش همه از آن ناراحت بودند و هر کسی به نحوی اعتراض خویش را نشان داد، برخی در نبوت حضرت محمد(ص) شک کردند، برخی نقشه کشتن او را در سر پروراندند، موادی از آن صلحنامه مسلمانان را بسیار برآشفته ساخت از جمله ماده‌ای که تصریح می‌کرد پیامبر(ص) باید مسلمانانی که از مکه به مدینه می‌گریزند تحویل دهد ولی مردم مکه نباید مسلمانانی که به مکه می‌گریزند تحویل دهند. عمر می‌گفت اگر تو پیامبری و ما بر حق هستیم چرا باید چنین ذلتی را بپذیریم؟! پس از توافق بر سر مفاد صلحنامه نوشتن آن خودش حرف و حدیث‌های دیگری را به همراه داشت نماینده مشرکان مکه لفظ «بسم الله الرحمن الرحيم» را بر نتافت و پیامبر(ص) موافقت کرد که به جای آن «باسمک اللهم» که نوشته‌های مشرکان با آن شروع می‌شد، در ابتدای صلحنامه نوشته شود. آنان لفظ «رسول الله» را نیز برنتافتند و حضرت، به کاتب یعنی حضرت علی(ع) فرمود که «رسول الله» را محو کند و حضرت علی(ع) از محو آن عذر خواست و این کار توسط خود رسول اکرم(ص) انجام گرفت. به هر حال با اصرار پیامبر(ص) و در بین خشم پنهان و نیمه آشکار تمامی مسلمانان صلح حدیبیه منعقد شد و قرآن آن را پیروزی بزرگ نامید، تنها با گذشت، دو سال از انجام این صلحنامه، معلوم شد که همه مسلمانان که از انعقاد آن ناراحت بودند اشتباه می‌کردند و ثمره این صلحنامه، علاوه بر فتح قلعه‌های خیبر، فتح خود مکه بود.

امید که همگان در بایم همیشه جنگ تنها راه حل نیست و چه بسا ثمرات صلح از جنگ بیشتر باشد ولو این که در ابتداء همه با آن مخالف باشند.